

GELUK

Wij zagen wolken samenkruien
 En wachtten door den zwoelen dag
 Het breken van de donderbuiën
 In regenvlaag en hagelslag.

En de avond daalde, en geen vertroosten
 Van koelte en geen verkwikking kwam.
 Toen barstte 's nachts het grommend oosten
 In rooden gloed en blauwe vlam.

Wij haalden onzen adem ruimer
 En zonken uit den lauwen druk
 Tot Uwen grondeloozen sluimer
 En waakten klaar; — is dát geluk?

WILLEM DE MÉRODE

Bij den Zendingsdirecteur van de „Christian Reformed Church” in Amerika - Dr HENRY BEETS, te Grand Rapids door MARY POS

Eigenlijk moest ik hierboven schrijven: bij den Zendingsdirecteur en zijn vrouw! Want kan een vrouw een grootere plaats in het leven van haar man innemen dan de bescheiden, grijze mevrouw Beets, en zou Dr Beets zonder haar ooit de Dr Beets zijn geworden van nu? Altijd actief, altijd klaar staand anderen te helpen, vol initiatief en steeds vol nieuwe plannen, een der bekendste Amerikanen van Nederlandschen oorsprong, die ontzaglijk veel heeft gedaan om het contact te bewaren tusschen het oude land en de Nieuwe Wereld, waarin men zijn tweede thuis vond, en die, en dat zij vooral gemeld, een der steunpilaren is van het kerkelijk leven.

Alles ligt dik onder de sneeuw, maar toch word ik per auto van de stad Holland naar Grand Rapids gebracht, dat gelukkig niet ver weg ligt. De tocht in het grijs van de middagschemering over witte velden, langs donkere bosschen en zwart open water, is onvergetelijk. Als fluweelen peau de péche hangt de grijze hemel, die alweer nieuwe sneeuw voerspelt, boven de zacht glooiende heuvelen. Te midden van die witte wijidheid ligt het dorp Zeeland, en uitstekend onderhouden huizen omringd van akkers, doen je telkens weer aan eigen land denken. Hoe vredig maar ook hoe eenzaam wonen velen hier in dit uitgestrekte gebied. Ik denk, dat in die allereerste jaren van hun vestiging hier, toch nu en dan wel eens het heimwee naar al wat ze achterlieten in dat kleine, intieme landje aan de andere zijde van den Oceaan, hun harten binnengesloopen is.

Het is al heelemaal donker als we Grand Rapids naderen, waarvan de lichtjes ons reeds tegen flonkeren. We weten niet, waar Dr Beets woont, maar iedereen in deze stad, welker inwonertal snel naar de tweehonderd-duizend gaat, schijnt hem te kennen: in een der buitenwijken deelt men het ons zonder aarzelen reeds mede. En tenslotte komen we in een groote laan bij het huis van Dr Beets aan, het licht heeft men boven de deur reeds aangestoken, opdat we zonder zoeken ons doel zullen bereiken.

Dien avond zitten we genoegelijk bij elkaar. De oudste van de drie zonen, die Dr en Mevrouw Beets hebben, is met zijn vrouw komen eten, alsmede de uitgever van Christelijke boeken, de heer Eerdmans en zijn vrouw; er komt nog een studente van Calvyn College, Elizabeth Sluis, ook die kan nog wat Nederlandsch spreken, en zoo is dit bijna den geheelen avond de hoofdtal, al ver-

550

vallen zij, die zoolang reeds in Amerika wonen, zonder het zelf te weten, telkens weer in het Engelsch.

De Amerikaansche mannen doen erg veel in het huishouden en huiswerk wordt niet als iets beschouwd, dat een man nu eenmaal niet doet, omdat het specifiek vrouwelijk is. Wij ruimen de kamer op en de heer Eerdmans helpt Mevrouw Beets in de keuken, terwijl Dr Beets zoo'n beetje rondscharrelt en doet, alsof hij het erg druk heeft, waarmee, dat begrijpt niemand! De stemming is zeer opgewekt en we complimenteeren Mevrouw Eerdmans, dat ze toch zoo'n hartelijken en hulpvaardigen man heeft. „Ja,” zegt deze, „wij hebben nu eenmaal hier minder personeel te onzer beschikking dan in the old country, dus vanzelfsprekend, dat de mannen ook meehelpen.”

„Ik zeg altijd maar,” verklaart Dr Beets met een gewichtig gezicht, terwijl hij zijn duimen in de armsgaten van zijn vest steekt, doch niet kan verhinderen, dat zijn oogen ondeugend lachen: „Huiswerk behoort niét tot mijn ambt! Het is beneden mijn waardigheid!”

„En wat deed u dan net, toen u met stoffer en blikje aan kwam draven, omdat mijn man asch morste?” vraagt Mevrouw Eerdmans.

„O, nu ja, dat was om den naam van mijn vrouw als degelijke, zindelijke huisvrouw hoog te houden . . . Maar ik moet u er opmerkzaam opmaken, dat het een rolbezem was en geen stoffer en blikje, waarmee ik het deed,” antwoordt Dr Beets en loopt al de gang in om het bewijs te leveren.

„Dat is nu echt mijn man!” zegt Mevrouw Beets, die juist binnenkomt. „Die wil nu altijd alles bewijzen. Dictionnaire en Encyclopaedie liggen steeds klaar om iets te bewijzen! Het ergste is, dat hij bijna altijd gelijk heeft!” Zeldzaam eenvoudig en natuurlijk is Dr Beets, en daarmee toont hij naast Nederlander van geboorte toch ook echt Amerikaan te zijn. Want dat heeft mij overal waar ik kwam, maar vooral hier in Michigan, waar zoovele duizenden Amerikanen van Nederlandschen oorsprong wonen, getroffen, dat alles er zóó echt gewoon wordt gevonden, dat je er heelemaal jezelf kunt zijn en niet iedereen direct iets vreemd of raar van den ander vindt. Het meest eenvoudige werk ziet men dikwijls verrichten door menschen, die belangrijke posities bekleeden.

Zoo komt terwijl ik er ben ook de sympathieke Dr Noordewier, de huisdokter, even langs. Tot Mevrouw Beets' groote verbazing heeft hij haar handschoenen bij zich, die zij eenige dagen geleden bij een zieke dame liet liggen. „Ik kom ze u even terugbrengen,” zegt hij, „ik hoorde, dat u ze vergeten had en dat er niemand was om ze u aan te reiken . . .” Ze bedankt hem hartelijk, maar hij zegt: „Och, dat zijn van die werkjes, die ik altijd op me neem. Het is zoo'n kleine moeite en je kunt er een ander zoo mee van dienst zijn. Zoo post ik ook altijd alle brieven, die ik zie liggen.”

„En de postzegels dan?” „Wel, als die er niet opzitten, doe ik ze er zelf op. Ik heb altijd een boekje ervan bij me. En wat zijn dat nu voor kosten in vergelijking met het plezier, dat je de menschen er mee doet?” En dan gaat hij lachend en heel snel weg, want deze grijze dokter heeft al een even gejaagd leven als bijna alle menschen hier.

Den volgenden morgen bussen Dr Beets en ik Grand Rapids in, het is bitter koud en 't begint reeds weer te sneeuwen. We gaan naar het bureau van „the Banner,” „de Banier,” waarvan Dr Beets 25 jaar hoofdredacteur is geweest, het weekblad van de „Christian Reformed Church.” Men begon met 300 abonné's en toen het aan de kerk werd overgedragen, waren er op zijn minst

AAN DE VECHT

10.000, welks aantal inmiddels nog weer zeer geklommen is. Dr Beets was het, die het destijds met eenige vrienden had aangekocht. Naast „De Banier,” die in het Engelsch verschijnt, heeft men „De Wachter,” eveneens een weekblad van de Kerk, dat in het Hollandsch gepubliceerd wordt. „De Wachter” meestal met 16 bladzijden, „De Banier” soms wel met 32.

Maar zijn meeste liefde heeft toch wel de *Missionary Monthly*, die een voortzetting is van „de Heidenwereld,” en reeds meer dan veertig jaar bestaat. Van dit blad is Dr Beets hoofdredacteur. Het nummer, dat mij gegeven wordt, heeft 38 bladzijden en vele fotografiën. Het is een blad, waarmee Dr Beets heel blij is, ook omdat het een unicum is. Het is namelijk ook het Zendingsofgaan van the Dutch Reformed Church, (die in Amerika hetzelfde is als de Hervormde Kerk hier.

Het is onbegrijpelijk, dat Dr Beets al 69 jaar wordt, zoo kwiek stapt hij naast me over de besneeuwde straten van Grand Rapids. Talloozen groeten hem, en ondanks den snerpnden wind blijft hij dikwijls staan om even een woordje met iemand te wisselen en hem gemoedelijk tot slot: „be good!” mee te geven.

We lunchen samen in de cafetaria van de Young Men Christian Association en hier vind ik Dr Beets volkomen op zijn plaats met zijn jonge hart en zijn vitaliteit. We spreken over Nederland, waar hij zoo dikwijls geweest is, over Ds Breukelaar van Santpoort, zijn ambtgenoot in het Zendingswerk, dien hij met den eminenten uitgever Kok te Kampen tot zijn beste vrienden rekent.

En dan passeeren andere namen de revue, Dr Kuyper, Dr Bavinck en vele anderen, zoodat het op het laatst is of je in eigen land bent. Dr Bavinck en Kuyper waren het, die beiden schriftelijk aan Dr Beets hulde brachten voor zijn boek: „Geschiedenis van de Chr. Geref. Kerk in Noord-Amerika. 60 jaar van strijd en vrede,” dat in 1918 uitgegeven werd en het eenige werk op dit gebied is. Voor zijn boek: „Triomphen van het Kruis,” dat de algemeene zendingsgeschiedenis behandelt, schreef Dr Bavinck een voorrede bij den 2den druk in 1914. Maar nog veel meer schreef deze begaafde dominé, ondanks zijn vele gemeentewerk.

In „Who's Who in America,” waarin van alle bekende persoonlijkheden een korte beschrijving te vinden is, las ik o.m., dat hij naast genoemde boeken het leven van de Presidenten McKinley en Lincoln beschreef, een bundel meditaties, getiteld „De Man van Smarten,” zoolwel in het Hollandsch als Engelsch het licht deed zien, dat hij commentaren schreef in het Engelsch op den Heidelbergschen Catechismus en op de Nederlandsche Geloofsbelijdenis, en dat hij lid was van de commissie, die destijds gevormd werd door een twaalftal Amerikaanse en Canadeesche kerken, tot het maken van een nieuwe berijming der Psalmen, welke nog steeds in gebruik is. Voor den arbeid als lid dezer commissie verricht, maakte het Muskingum College hem eeredoctor. Ook gaf hij in zijn boek „Herinneringen” vertalingen van Nederlandsche klassieke gedichten. Een van zijn laatste boeken is zijn beschrijving over het leven van de zendingsheldin „Johanna van Nigeria,” wier eigen naam Johanna Veenstra was, die op haar verren post in 1933 dit leven verliet.

Maar Dr Beets heeft nog veel meer plannen. Hij zou zoo graag nog een handboek schrijven over de Christian Reformed Church in Noord-Amerika in het algemeen en over al haar predikanten en gemeenten in het bijzonder. Daartoe heeft hij reeds een groote hoeveelheid materiaal in kaartstelsel bijeengebracht.

En dan heeft hij nog een tweede groot ideaal, dat is

de Geschiedenis van het Hollandsche volk, dat naar Michigan trok, te beschrijven. Jaren lang is hij reeds bezig ook hiervoor het materiaal te verzamelen, waaronder zich zeer zeldzame documenten bevinden, die in geen enkele bibliotheek te vinden zijn. Door een gelukkig toeval kwam hij bovendien op een boekverkoop in het bezit van een verzameling pamfletten, die de landverhuizing naar Amerika betroffen, welke uit de bibliotheek van wijlen Prof. Brummelkamp bleken te komen. Prof. Brummelkamp had namelijk van het begin af aan in nauw contact gestaan met de emigranten naar Amerika.

Het „Wilhelmus van Nassouwe” werd door hem in het Engelsch vertaald, alsmede andere vaderlandsche liederen.

's Middags zitten we samen in zijn werkkamer. Het sneeuwt geweldig en uitgelaten rollen de kinderen op het schoolplein, waarop men door een zijraam het uitzicht heeft, over den grond, stoeiend met een grooten hond. Als de school aan is, blijft het dier trouw op de stoep liggen, ofschoon hij op het laatst even wit ziet als alles om hem heen.

Binnen, in de warmte en behagelijkheid van zijn huis, vertelt Dr Beets me nog iets over zijn leven. Hij werd geboren in Koedijk, maar zijn moeder stierf nog geen maand later aan de cholera. Hij was al vroeg leergierig, vooral geschiedenis had zijn belangstelling. Met een glimlach haalt hij een schrift met zijn eerste jongensgedichten te voorschijn. „Geuzenwraak,” „Michiel de Ruyter,” „Op Garibaldi's graf,” zijn enkele van de titels. Op 17-jarigen leeftijd verliet hij zijns vaders boerderij en stak in zijn eentje over naar Amerika. „En daar heb ik den Heiland leeren kennen,” zegt hij mij, „en de vreugde van dat oogenblik heeft mij nóóit meer verlaten. Ik wilde mij toen voor mijn verdere leven geheel aan Hem geven en werd dominé, nadat ik de Theologische school bezocht had, het tegenwoordige Calvin College.”

Drie jaar was Dr Beets dominé in Sioux Center, Iowa, van een gemeente van Nederlandsch sprekenden, en in 1899 werd hij predikant van de eerste Engelsch-sprekende gemeente der Chr. Reformed Church in Grand Rapids. De zending had altijd zijn grootste belangstelling, omdat hij zelf door de Inwendige Zending God had gevonden. Al meer gaf hij zich daaraan, tot hij in 1920 door de Synode benoemd werd tot Zendingdirecteur.

Met hart en ziel had hij zich tevoren aan predikantswerk gegeven. Toen hij dominé werd van de eerste Engelsch-sprekende gemeente, moesten eerst vragenboekjes in het Engelsch voor de catechisanten worden geschreven, hetwelk door hem met een jongen collega, Ds Bosma van de tweede Engelsch-sprekende kerk, verricht werd, „want vóór alle dingen moesten de Gereformeerde waarheden bij het volk levend blijven,” zegt hij. „We wilden wél Amerikanen worden, maar daarnaast Calvinisten blijven.”

Een tweede verlangen van hem is, dat zij, die van Nederlandsche afkomst zijn, ook cultureel met Holland in verbinding blijven, waartoe hij in verschillende genootschappen zitting heeft. Ook is hij lid van de Nederlandsche Maatschappij van Letterkunde en het Ned. Hist. Genootschap. Voor al zijn werk op deze terreinen verricht, werd hij benoemd tot Ridder in de orde van Oranje-Nassau.

Maar het Zendingswerk gaat hem toch bovenal. Groote reizen onderneemt hij, soms in zijn kwaliteit van Zendingdirecteur, soms op eigen kosten, naar de verre Zendinggebieden. Ook deed hij een reis om de wereld, was

daarbij in China, zag het werk der zending in Ned.-Indië, was daar de gast van Ds Abram Pos en van Ds van Andel, bezocht Egypte en kwam tenslotte naar Nederland, om daar met Ds Breukelaar te spreken. Ook was hij in Zuid-Amerika, Brazilië, Argentinië en Hawaii. Verleden jaar deed hij een reis naar Curaçao en Suriname.

„Men beseft in Nederland voor geen tiende,” zegt hij, „wat Suriname voor Nederland beteekenen kan. Een groote bodemrijkdom, een heerlijk klimaat, een prachtige natuur. Suriname is in mijn oog het stiefkind van Holland, terwijl het juist de lieveling, wij zouden zeggen „the pet,” zijn moest.”

Hij ging naar Ned. West-Indië om daar de zendingsposten van de Duitsch-Moravische broeders te bezoeken, en kwam onder den indruk van den rijken zegen, waarmede dezen werken.

In Zuid-Amerika was hij om de Nederlandsche Kolonies daar te bezoeken, die jarenlang geestelijk en financieel gesteund waren door de Kerk van Noord-Amerika. „Maar als u mij nu vraagt, wat me het méést bevrediging heeft gegeven in mijn leven, dan kan ik niet anders dan hetzelfde antwoord geven als destijds Prof. Nicolaas Beets mij gaf. Ik kwam bij hem in 1902. Ik was zelf een man van 33 jaar en hij een grijsaard van tachtig. Ik stond zelf eigenlijk nog aan het begin van mijn arbeid en was heel verlangend te weten wat deze man, die professor, dichter, schrijver en orator was, nu de hoogste bevrediging in zijn leven had gegeven. Toen zei hij en ik zal het nooit vergeten: „Dat ik zielen heb mogen winnen voor mijn Heiland.” En dat is ook voor mij het hoogste en heerlijkste wat op aarde bereikt kan worden: zielen te winnen voor den Heiland. Dat kan niet alleen de prediking doen, maar vooral de persoonlijke arbeid van een ieder van ons. En dan nu aan de komst van Gods Koninkrijk te mogen arbeiden, door middel van de Zending, dat is de vervulling van mijn hoogste ideaal...”

WILHELMUS VAN NASSOUWE

(Vertaling in het Engelsch van Dr HENRY BEETS)

Wilhelmus, count of Nassau,
Am I of Teuton blood,
I'm loyal to our country
Till death will seek its good;
A sovereign prince of Orange,
I never was afraid,
And to the Spanish ruler
I always honor paid.

I've tried to live and labor
Devoted to God's fear
And that's why I've been driven
From land and people dear.
But God will rule and use me
As tool in His great hand,
That I may be returning
As ruler of the land.

My Shield and sole Reliance
Art Thou', O God of yore,
On Thee I shall be building,
O leave me nevermore!
That piously I serve Thee
Ne'er from Thy ways depart,
And tyranny be banished
That's piercing now my heart.

Loved people of my country
Upright in heart, don 't fear,
The Lord will not forsake you,
Be ever of good cheer.
If you desire to live right
In Christian piety,
Pray night and day to God then
That I your helper be.

Life and good altogether
I gave with all my heart;
My brothers, high and noble,
Have also done their part.
Count Adolph fell in battle
In Friesland's bloody fray;
His soul in life eternal
Awaits the judgment day.